

การพัฒนามาตรฐานวัดความชอบแบบการเรียนรู้สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

นางสาวอรุณช ชาลีรินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 - 635 - 465 - 5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF LEARNING STYLE PREFERENCE SCALE
FOR UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Miss Oranuch Chaleerin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic year 1996
ISBN 974 - 635 - 465 - 5

อรนุช ชาลิตรินทร์ : การพัฒนามาตรวัดความชอบแบบการเรียนรู้สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย (THE DEVELOPMENT OF LEARNING STYLE PREFERENCE SCALE FOR
UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุวิมล ว่องวาณิช,
185 หน้า. ISBN 974-635-465-5

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงและความเที่ยงของมาตรวัด
ความชอบแบบการเรียนรู้ มาตรวัดนี้จำแนกออกเป็น 2 องค์ประกอบ องค์ประกอบแรกคือ สภาพการเรียนรู้ที่มี
เป้าหมายการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 มาตรวัดย่อย ได้แก่ แบบร่วมมือ แบบแข่งขัน
และแบบรายบุคคล องค์ประกอบที่สอง คือ วิธีการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 3 มาตรวัดย่อย ได้แก่ แบบผิวเผิน
แบบรู้สึก และแบบยุทธวิธี ลักษณะของมาตรวัดเป็นมาตรประมาณค่า 4 ช่วง ประกอบด้วยข้อกระทง 36
ข้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2539 จำนวน 2,143 คน ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่ม
อย่างง่าย วิเคราะห์ความเหมาะสมของข้อกระทงแต่ละข้อโดยใช้โปรแกรม BIGSTEPS ความเที่ยงแบบ
สอดคล้องภายในตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ความคงเส้นคงวาด้วยวิธีการวัดซ้ำ โดยใช้สูตร
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ
เชิงสำรวจ (EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล

ผลการวิจัยพบว่ามาตรวัดความชอบแบบการเรียนรู้มีคุณภาพรายข้อที่เหมาะสมจำนวน 30 ข้อ
ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในเท่ากับ .7565 ความคงเส้นคงวาด้วยวิธีการวัดซ้ำมีค่าเท่ากับ .6577
ผลการตรวจสอบมาตรวัดโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบ
เชิงยืนยัน (CFA) พบว่ามีความตรงเชิงโครงสร้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา วิชาการศึกษา.....
สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา.....
ปีการศึกษา 2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C740364 : MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION
KEY WORD: LEARNING STYLE PREFERENCE SCALE / RATING SCALE / GOALS

INTERDEPENDENCE / LEARNING APPROACHES

ORANUCH CHALEERIN : THE DEVELOPMENT OF LEARNING STYLE PREFERENCE
SCALE FOR UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS. THESIS ADVISOR :

ASSO. PROF. SUWIMON WONGWANICH, Ph.D. 185 pp. ISBN 974-635-465-5

The purposes of this research were to develop and investigate validity and reliability of the learning style preference scale for upper secondary school students. The developed scale was composed of two factors. The first factor is goals interdependence consisting of 3 measures : cooperative, competitive and individualistic styles. The second factor is learning approaches consisting of 3 measures : surface, deep and strategic approaches. A four-point learning style preference scale consisted of 36 items. The sample which was obtained by simple random sampling method, consisted of 2,143 upper secondary school students in Bangkok, Department of General Education, Ministry of Education, in the 1996 academic year. Item fit statistics were analyzed through BIGSTEPS program. Cronbach's alpha coefficient and Pearson's product - moment correlation coefficient were employed to determine internal consistency and test - retest reliability of the scale, respectively. Construct validity was detected through exploratory and confirmatory factor analysis using LISREL program.

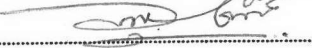
It was found that the developed learning style preference scale consisted of 30 items with good fit statistics. Internal consistency and test-retest reliability of the scale were .7565 and .6577, respectively. The construct validity was also found through exploratory and confirmatory factor analysis.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์.....

สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา.....

ปีการศึกษา 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล
ว่องวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ และขอกราบ
ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่ให้ข้อเสนอแนะอันมีคุณค่าทาง
วิชาการในการเรียนสัมมนาการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล และอาจารย์เกษณี วาสนาทิพย์ ที่สละเวลา
อันมีค่าทำการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรวัดที่เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยใน
ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณะครูและนักเรียนจากโรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม
โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา โรงเรียนราชวินิตมัธยม โรงเรียนบางกะปิ โรงเรียน
พุทธจักรวิทยา โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนวัดวิมุตยารามพิทยากร โรงเรียน
ฤทธิยะวรรณาลัย โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง และโรงเรียนศรีพฤฒา ที่ให้ความร่วมมือใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง C8 ทุกคน โดยเฉพาะคุณสายชล อบทม
คุณกุสุมา สุวรรณแก้วและคุณปราณี นุ่นน้อย ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือด้วยดี
ตลอดมา และโดยที่ทุนในการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของ
บัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายที่สุด ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณน้า และคุณพี่ ที่ให้การ
สนับสนุนทุกด้าน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ตลอดจนทุก ๆ ท่านที่มีได้กล่าว
นามมา ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้

อรนุช ชาลีรินทร์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญตาราง	๘
สารบัญภาพ	๘

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	11

2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความชอบแบบการเรียนรู้	12
ตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้วัดความชอบแบบการเรียนรู้	27
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสร้างเครื่องมือวัดความชอบ แบบการเรียนรู้ตามลักษณะของ Owens	38

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
การพัฒนาเครื่องมือวิจัย	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 สถิติพื้นฐานของผลการใช้มาตรวัด.....	81
ตอนที่ 2 คุณภาพของมาตรวัดด้านความเหมาะสมของข้อกระทง ความเที่ยงและความตรง.....	92
ตอนที่ 3 ปกติวิสัยของมาตรวัด.....	116
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	123
อภิปรายผลการวิจัย.....	125
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	133
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป.....	134
รายการอ้างอิง.....	135
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	143
ภาคผนวก ข.....	149
ภาคผนวก ค.....	150
ภาคผนวก ง.....	155
ภาคผนวก จ.....	159
ภาคผนวก ฉ.....	171
ประวัติผู้วิจัย.....	185

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถิติพื้นฐานของผลการใช้มาตรวัด 81

ตอนที่ 2 คุณภาพของมาตรวัดด้านความเหมาะสมของข้อกระทง
ความเที่ยงและความตรง..... 92

ตอนที่ 3 ปกติวิสัยของมาตรวัด 116

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย..... 123

อภิปรายผลการวิจัย..... 125

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้..... 133

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป..... 134

รายการอ้างอิง 135

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก..... 143

ภาคผนวก ข..... 149

ภาคผนวก ค..... 150

ภาคผนวก ง..... 155

ภาคผนวก จ..... 159

ภาคผนวก ฉ..... 171

ประวัติผู้วิจัย..... 185

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 รายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อการทดลองใช้	61
2 จำนวนเขต โรงเรียน จำนวนห้องเรียนและจำนวนนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	62
3 จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	63
4 โครงสร้างของเนื้อหาเครื่องมือ	66
5 ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่ามัธยฐาน (median) ค่าความเบ้ (skewness) ค่าความโด่ง (kurtosis) ของข้อกระทง ในมาตรวัดความชอบแบบการเรียนรู้	82
6 ผลการแจกแจงของคะแนนตามมาตรวัดย่อยสภาพการเรียนรู้ แบบรายบุคคล	84
7 ผลการแจกแจงของคะแนนตามมาตรวัดย่อยสภาพการเรียนรู้แบบแข่งขัน	85
8 ผลการแจกแจงของคะแนนตามมาตรวัดย่อยสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ	86
9 ผลการแจกแจงของคะแนนจำแนกตามมาตรวัดย่อยวิธีการเรียนรู้ แบบรู้ลึก	88
10 ผลการแจกแจงของคะแนนจำแนกตามมาตรวัดย่อยวิธีการเรียนรู้ แบบยุทธวิธี	89
11 ผลการแจกแจงของคะแนนจำแนกตามมาตรวัดย่อยวิธีการเรียนรู้ แบบผิวเผิน	90
12 ข้อกระทงที่เหมาะสมของมาตรวัดความชอบแบบการเรียนรู้ หลังการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อกระทงโดยโปรแกรม BIGSTEPS	92
13 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด ของมาตรวัดความชอบแบบการเรียนรู้ จำแนกตามมาตรวัดย่อย	96
14 ความเที่ยงแบบการวัดซ้ำ	97
15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านสภาพการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายการพึงพาอาศัย ซึ่งกันและกันแบบ EFA	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 ผลการวิเคราะห์ห้องศึ่ประกอบด้านวิธีการเรียนแบบ EFA	100
17 ค่าสหสัมพันธ์โพลึ่คอรึค ระหว่างข้อกระทงของมาตรวัดความชอบ แบบการเรียนจำแนกตามองค์ประกอบด้านสภาพการเรียนที่มีเป้าหมาย การพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน.....	102
18 ค่าสหสัมพันธ์โพลึ่คอรึค ระหว่างข้อกระทงของมาตรวัดความชอบ แบบการเรียนจำแนกตามวิธีการเรียน.....	104
19 ผลการวิเคราะห์ห้องศึ่ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ของมาตรวัดความชอบ แบบการเรียนจำแนกตามสภาพการเรียนที่มีเป้าหมายการพึงพาอาศัย ซึ่งกันและกัน ด้วยโปรแกรมลึสเรล	105
20 ผลการวิเคราะห์ห้องศึ่ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ของมาตรวัดความชอบ แบบการเรียนจำแนกตามวิธีการเรียนด้วยโปรแกรมลึสเรล.....	108
21 ผลการสัมภาษณ์และการจำแนกความชอบแบบการเรียนของนักเรียนที่ได้ คะแนนสูงสุคในแต่ละมาตรวัด	110
22 ปกติวิสัยของมาตรวัดความชอบแบบการเรียนสำหรับนักเรียน มัธยมศึษาตอนปลาย	116
23 เปรึยบเทียบเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความชอบแบบการเรียน ของแต่ละมาตรวัดย่อย.....	118
24 ผลการจำแนกความชอบแบบการเรียนของนักเรียนมัธยมศึษาตอนปลาย ตามลักษณะของมาตรวัดย่อย.....	119
25 ค่าเมทริกซ์น้ำหนักตัวประกอบของมาตรวัดความชอบแบบการเรียน จำแนกตามสภาพการเรียนที่มีเป้าหมายการพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในการทดลองใช้ครึ้งที่ 2.....	150
26 ค่าเมทริกซ์น้ำหนักตัวประกอบของมาตรวัดความชอบแบบการเรียน จำแนกตามวิธีการเรียน ในการทดลองใช้ครึ้งที่ 2.....	153

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
27 ค่าเมทริกซ์นำหน้านักตัวประกอบของมาตรวัดความชอบแบบการเรียนรู้ จำแนกตามสภาพการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายการพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในการทดลองใช้ครั้งที่ 3.....	155
28 ค่าเมทริกซ์นำหน้านักตัวประกอบของมาตรวัดความชอบแบบการเรียนรู้ จำแนกตามวิธีการเรียน ในการทดลองใช้ครั้งที่ 3.....	157
29 ผลการสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดในแต่ละมาตรวัดย่อยและ อาจารย์ที่ปรึกษา.....	160

คุนยวิทยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โมเดลการเรียนรู้ของผู้เรียน	6
2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบความชอบแบบการเรียนรู้	18
3 โมเดลวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน	22
4 การเปรียบเทียบการแจกแจงของคะแนนองค์ประกอบด้านสภาพการเรียนรู้ ที่มีเป้าหมายการพึงพาอาศัยซึ่งกันและกันในแต่ละมาตรวัดย่อย	87
5 การเปรียบเทียบการแจกแจงของคะแนนด้านวิธีการเรียนวิธีการเรียน ในแต่ละมาตรวัดย่อย	91
6 โมเดลการวัดความชอบแบบการเรียนรู้จำแนกตามองค์ประกอบของ สภาพการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายการพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน	106
7 โมเดลการวัดความชอบแบบการเรียนรู้จำแนกตามองค์ประกอบของ วิธีการเรียน	109

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย